

W I A D O M O S C I W A R S Z A W S K I E

W E S R Z O D Ę D N I A 18. M A J A R O K U 1768.

Z A N G L I I.

Z Londynu d. 15. Kwietnia.

Rozmaite tu są względem przysięzłego losu Pana *Wilkes* pogłoski. Jedni powiadają, iż Król Jmć postanowił ukarać jego podług praw surowości, drudzy utrzymują, iż dla zabezpieczenia rozruchom potpółstwa, łaskawie z nim się obeydą. Dnia wczorayszego obchodzono tu pamiątkę fundacyi tureyskiego Szpitalu. Ten przytomnym był temu aktowi Szpital fundacyi nie ma, ale z zjałmużn zebrano 3,290 F. S.

samych tylko jałmużn żyje. Każdy corocznie 25 lub 30 F. S. dający, tym samym przełożonym jest tego Szpitalu. Zatym przełożonych takowych na 300 liczą. Xiążę *de Gloucester* jest onych Prezydentem. Przełożeni wszyscy razem obiad iedli, po którym podług upodobania swego na utrzymanie tego Szpitala składali się. Xiążę *de Gloucester* przytomnym był temu aktowi Szpital fundacyi nie ma, ale z zjałmużn zebrano 3,290 F. S.

W *Newcastle* na 500 Maytków zgromadziło się, którzy tam wielki wzniecili rozruch. Chcąc albowiem żywności za nierównie mniejszą cenę mieć, niż ją tam przedają, zrabowali domy wielu piekarzów i rzeźników, ale nakoniec od żołnierzy byli ukromieni. Xiążęciu *de Monaco* znakomite tu wyrządzaia honor. Po oddaniu przez niego wizyty Xiążęciu Wallyi, i Xiążęciu Biskupowi Osnabruckiemu; Xiążęta *de Gloucester* i *de Cumberland* iemu wizytę oddali. Admiralicya dnia wczorayszego zgromadziła się, i kazała bat pocztowy posłać do Admiratów w Judyach zachodnich, przez który posłane będą rozkazy, względem odesłania wielu okrętów do Anglii, które przez tutejsze złozowane będą, i informacya względem sposobu postępowania z okrętami Hiszpańskimi brzegów swoich strzegącemi.

Z Londynu d. 16. Kwietnia.

Jest tu odgłos, że nowy Parlament w miesiącu Maju zgromadzony będzie, Sessya iego pierwsza ma przez 6 tygodni trwać. Między innemi sprawami naypierwiej roztrząśniona będzie Elekeya nie których Po- bęw Parlamentowych, których obranie zdaie się być bezprawne. Powiadaia też, iż trzy osoby znakomite, w Parlamencie będą oskarżone. Ale jeśli to prawda, że na pierwszey Sessyi, akt amnistyi podany będzie, na darowanie, przepuszczenie i zapomnienie wszystkich postępków bezprawnych aż do końca R. 1767, albo do końca zeszłego Parlamentu, możnaby tym sposobem uprzątnąć zachodzące trudności, zachować porządek i powszechną spokojność, uspokoić poróżnienia, i zupełnie naród cały ukontentować. Tym czasem dalsze Posłów obierania swoim trybem idą. Na wielu miejscach nader one są spokojne, ale na inszych wiele bezprawia i swywoli dopuszczaią się. W *Chelmsford* takie były rozruchy, iż przez dni kilka żaden z obywatelów z domu swego wynieść nie ważył się. Z tey okazji dwóch ludzi do życia utraty przyprowadzonych było. Zbieranie głosów w *Leicester* zaczęło się we Srzodę 23 przeszłego miesiąca, a zakończyło się dnia 6 tego miesiąca, *nigdy w życiu moim całym* (mówi pewna tam na on czas przytoma osoba) *nigdy nie widział podobnego zamieszania. Naymniey 40 tysięcy E. S. stracić*

tameczni Kandydaci muszą. „Wi-
działem (mówi drugi) człowie-
„ka, który wziął od pewnego
„Kandydata 50 gwinei, (120 z
„dokładem Czerw: Złotych)
„aby nań kreskę swoją dał; ten
„jednak przeciwnika jego na u-
„rząd poselki mianował. Obranie
w Hrabstwie Cumberland za-
częte dnia 2 tego miesiąca, mo-
że przez cały ten miesiąc trwać,
ponieważ na 7,000 osób głos
dających w tym Hrabstwie li-
czą. Dnia 5 tego miesiąca, ie-
den z Kandydatów już 15 tysię-
cy F. S. utracił. Liczą tam
Kandydatów 4 to jest: Henryk
Curwen, Henryk *Fletcher*, Kawa-
ler Jakub *Lowther*, i Major *Sen-
house*. Dnia 9 tego miesiąca,
pierwszy z nich miał już gło-
sów 1888, drugi 1741, trzeci
1543, czwarty 1484. Co w po-
wstępie czyni głosów 6,656.
Rozumiano, że Kawaler Jędrzey
Chadwick bez testamentu umarł,
ale dniem przed obraniem Pana
Wilkes znaleziony był niebo-
szczyka testament, z następują-
cym dla Pana *Wilkes* zapisem;
*Item. Dać i zapisać Panu Ja-
nowi Wilkes Szlachcicowi, przed
tym Posłowi Parlamentowemu od
Avilbury sumę 1,000 F. S. ia-
ko dowód, iż wielce poważam od-*

wagę jego w sprzeciwieniu się Ad-
ministracyi złej, zepsowanej i ha-
niebnej. O drugim jednak Szla-
chcicu, który mu całą swoją
małżeństwo zapisał, już nie sły-
chać.

Z Londynu d. 19. Kwietnia.

Wszystkie okoliczności poka-
zują, iż się jutrzejszego dnia,
którego przed sądem Pan *Wil-
kes* stanie, wielce obawiają.
Gwardyi jezdnej i pieszej miey-
sca, gdzie stanąć ma naznaczo-
no, innym także wojska pocz-
tom przystąpić bliżej Miasta, i
na wszystkie przypadki w go-
towości być kazano. Przybi-
temi też po wszystkich ulicach
kartkami przestrzeżono cywil-
nych Urzędników, aby wszyst-
kich społobów na utrzymanie
powstępcznej spokojności uży-
wali, także obywatelów upo-
mniono, aby przy tej okazji
pokazali poszanowanie Monar-
chy, posłuszeństwo prawom, mi-
łość ku oyczyźnie; a to postę-
pkami z przystoynością i po-
winnościami dobrych obywate-
lów zgadzającemi się. Dnia
dzisiejszego z rana wyszła z dru-
ku kartka nadzwyczajna pod
tytułem *North-Briton Num: 45.*
pełna przestróg do tegoż końca
zmierzających.

Z N I E M I E C

Z Darmstadt d. 17. Kwietnia.

Dwór tutejszy miał temi czasami gości nader znakomitych tu przytomnych, iako to; dziedzicznego Xiążęcia *de Saxen Gotha*, który razem z Bratem swoim tu przyjechał, Xiążęcia Karola *de Mecklemburg-Strelitz* i Xiążęcia *de Hohenlohe-Oehringen*. Wszyscy przyjeźci byli tak, iak na godność ich przysłało, i rozmaite dla nich obmyślane tu były rozrywki, po tygodniowym zabawieniu wszyscy nazad do siebie powrócili. O tego czasu szerzyć się zaczęła pogłoska o pewnym nastąpić mającym mariażu, iako też o traktacie poilkowym między Dworem naszym, i pewną zagraniczną potencją, czas pokaze, ieśli te wieści są gruntowne.

Z Wiednia d. 20. Kwietnia.

W Niedzielę przeszłą dnia 17 tego miesiąca około godziny 6 wieczornej, Cesarz Jmć w podróż do Węgier udał się, mając z sobą Królewica Jmci Polskiego Albrychta Xiążęcia Saskiego na Cieszyńie. W dwóch innych Karetach byli General Feltmarszałek Hrabia *de Laszy*, Hrabia

de Districhstein, Hrabia *de Colloredo*, Baron *de Loudon*, Hrabia *de Nostitz* i General *Miltitz*. Ta Cesarzka podróż tak spieszna była, iż dnia 18 około południa nayedować się miał w Budzie.

Z Wiednia d. 23. Kwietnia.

Dnia iutrzejszego powrócić tu ma Hrabia *de Palfy* Cesarzki Szambellan, ztąd do Trewiru posłany do Elektora Jmci z powinszowaniem nowo dostąpioney godności. Od tegoż Elektora Jmci przyśłany tu jest Hrabia *de Metternich*, któryby interessa tyczące się Trewirskiego Elektorstwa sprawował. Jest tu odgłos, iż Regiment Hussarów Generala *Haddick* rozproszony, i po rozmaitych innych Regimentach podzielony będzie, Generalowi zaś *de Haddick* dostanie się Regiment także Hussarski zesłego Hrabiego Rudolfa *Palfy*. Komu Regiment piechoty *de Stampach* dostanie się, do tąd niewiadomo. Dnia 21 tego miesiąca Syn iedyny Xiążęcia *de Lobkowitz* Ministra Cesarzkiego u Dworu Petersburskiego umarł tu w Akademii Löwenburską nazwaney, mając lat wieku swego 15.

SUPPLEMENT

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKIEJ

WE SRZODĘ DNIA 18. MAJA ROKU 1768.

Z Londynu d. 22. Kwietnia. Dzień 20 tego miesiąca, tak tęskliwie oczekiwany przyszedł i dosyć spokojnie był przepędzony. Kanclerz W. Metrykant i inni Sędziowie, około południa zgromadzili się, Pan *Wilkes* z rana ielzce w lektyce zanieść się kazał do Kafeinhauzu Parlamentowego, mając przy sobie wiele asystujących osób znakomitych, które z nim razem przetrzegały lud, aby się w spokoyności zachował. Sprawa iego przez dwie godziny roztrząśniona była. Ale za przełożeniem przez Pana *Mansfield* Sędziego, iż prawa i przepisy Sądów w sprawie Pana *Wilkes* nie były zachowane, i sam Pan *Wilkes* nie był stawiony przed sąd, mocą iakiego zamieszonego wyroku; sąd zatym ogłosił, iż ani w roztrząśnienie, ani w rozsądzenie tey sprawy wchodzić nie powinien. Zatym odizeł Pan *Wilkes* i sprawa zawieszona została. Choć tłum ludu niezmierny był, iednak najmniejszego nie było zamieszania. Prawda że po wielu mieyscach rozruch w pośpółstwie wzniecić chciano, ale Magistrat, kilku niespokojniejszych złapać kazał, i tym sposobem utrzymał. Po południu wydany był Dekret na łapanie Pana *Wilkes* iako wywołańca z Kraiu, wzięty zatym był w arefzt, ale zaraz wypuszczony, po daniu Kaucyi, iż się stawić każdego czasu przed Sądem miał. Mógłby kto rozumieć, iż posłem na Parlamencie, być iest urząd wielką przynoszący korzyść, ponieważ nayduią się Kandydaci, którzy po 20, 30. nawet 40 tysięcy F.S. łożą na otrzymanie stopnia tego, iednak rzecz iest pewna, że ta Funkcya, urzędem iest bez najmniejszego dochodu. Zdaie się oraz rzecz niewyrozumiana iakim

spůsobem Kandydaci tak wielkie podeymować muszą nakłady, zwłaszcza że głosów zakupowanie pod surową karą jest zakazane. Ale nakłady te wynikają z liczby Kandydatów, i głosy dających. Naprzykład w Hrabstwie Kumberland czterech tą razą Kandydatów było, z których dwaj tylko mogą być obrani. Elekcyja już 16 dni trwała. Każdy Kandydat ma obóz swój własny, z namiotami, chorągwiemi, trębaczami i muzyką. W tych obozach nieustannie iedzą i piją, i kartki drukowane rozrzucają, w których Kandydat każdy siebie wyśławia, a przeciwników swoich poniża; wszystko to nakładem Kandydata staje się, a często kroć kiedy miara wina przebrana bywa powstają bitwy, z których przeciwne strony korzystać umieją. W Hrabstwie *Essex* osobliwszy przy Elekcyi stał się przypadek. Jeden z Kandydatów rozdawał tajemnie osobom głosy dawać mającym po 5 lub 10 *Gwinei* według każdego chciwości. Trzeci jakiś Kandydat nadszedł, który każdemu z obojgających rozdać kazał karteczki, na których te tylko słowa były napisane; 15 *F. S.* Przydał oraz, iż przezwisko jego jest *Piętnaście*. Wszyscy zatym Panu *Piętnaście* głosy swoje dali, rozumiejąc; iż po 15 *F. S.* wezmą. Po zakończeniu Elekcyi Pan *Piętnaście* wyjechał do Londynu zostawiwszy kartki one, i niemyśląc o wyplaceniu najmniejszego szeląga. Tym sposobem ieden pieniądze stracił, a drugi za kawałek papieru Połtem został. Kartki nie są podpisané, a na żadnym sądzie upomnieć się o te pieniądze nie mogą, gdyż biorący korrupcyą, równie iako i dający surowie powinni być karani. Ostatnie listy z Hollandyi nam donoszą, iż Cesarzowa Królowa Jeymć zakazała wszystkim w Niderlandzie poddanym swoim mieć jaką społeczność, lub handel z Hollendrami prowadzić. Nie wiemy ielzcze jakie zakazu tego pobudki są. Podczas ostatnich tu rozruchów z okazji obrania Pana *Wilkes* wszczętych, pospółstwo przed Pałacem Hrabiego *de Chatelet* Połta Francuskiego zgromadzone, domagało się tego, aby ten Pałac był światłem przyozdobiony. Sekretarz ieden widząc, iż daremna rzecz jest sprzeciwić się pospółstwu, kazał po dwie zapalone świece na każdym oknie postawić, ale pospółstwo koniecznie domagało się tego, aby po 4 świece roz-

stawiono, co też wykonano. Nazajutrz pospólstwo obstało Karetę przejeżdżającego Posła, i podziękowawszy mu za to, iż dnia poprzedzającego oświecić swóy Pałac kazał, prosiło go aby szklankę piwa za zdrowie nowo obranych Posłów wypił, *Z wielką to uczynię oświatą* (odpowiedział Poseł) *á to nie tylko za zdrowie Pana Wilkes, ale też wasze, i całego narodu Angielskiego, z którym w pokoju Francya zostaje.* Ten postępek Posła niezmiernym lud cały ukontentowaniem nappełnił.

Z Hamburga d. 15. Kwietnia. Traktat między Rosyą i Danią względem Xięstwa Holstżyńskiego, nie pierwey ogłoszony będzie, aż W. Xiążę Rosyjski lat przyzwoitych dojdzie. Teraz tyle tylko, á to zdomyślu o tym traktacie mówią; iż, Naprzód część Xięstwa Holstżyńskiego, która *per indivisum* albo bez działu, od obudwóch potencji trzymana była nie pierwey podzielona będzie, aż W. Xiążę lat doszedłszy, podzielić onę i Krolowi Danijskiemu części należytey ustąpić będzie mógł. Powtórę, że W. Xiążę pretensyi wszelkich do Xięstwa Sleswickskiego odstąpiwszy, toż Xięstwo Danii gwarantować ma. Po trzecie, Dania w Holstżyńskim Kraiu powinna będzie zawsze 8,000 piechoty, 2,000 jazdy i 12 na przyległym morzu wojennych okrętów utrzymywać, którego to wojska i Flotty użyć Rosya w potrzebie będzie mogła. Po czwarte, Rosya za to Danii pewne wpieniądzach posilki coroczne wypłacać będzie obowiązana.

Z Lipska d. 27. Kwietnia. Pewny Rachmistrz z tym się ogłosił, iż przez Arytmetykę wynalazł Kwadraturę cyrkulu, chętnie się każdemu ofiaruje odkryć tę swoię tajemnicę; á to, za frazskę, kto w przeciągu dwóch Miesięcy do niego względem tey rzeczy odezwie się, więcey nie zapłaci jak 50 tysięcy Czerw: Złotych, po 4 Miesięcach trzeba będzie zapłacić 100 tysięcy Czerw: Złotych, a po 6 Miesięcach 150 tysięcy. Rzecz pewna jest, że nieomieszkaia ludzkie uczeni pierwszego terminu dla korzystania z tak wybornego wynalazku.

Ze Zwańca d. 7. Maia. Sądy pograniczne z Portą Ottomańską dnia 3 Kwietnia, według Kadencyi w sam dzień Wielkono-cny przypadłe do dnia 2 Maia Reklamowane Reassumowali

Jchmć PP. Sędziowie Pograniczni, na których wszystkie Sprawy prze Sekretarza Porty i Plenipoten Jmci P. Age Rudzie-
wicza promowowane odsądziły się, po odsądzeniu których na-
stąpiła do drugiey Kadencyi tychże Sądów, a na nich Spraw
niektórych, które za Konseńsem stron w Rejekty poizły Re-
klamata.

Ze Lwowa d. 8. Maja. Dzień dorocznych Jmieni Naya-
iaśnieyszego Króla Jmci P. N. M., zrana wielokrotnym z armat
ognia daniem ogłoszony, wspaniale natym mieyscu w przyto-
mności Jmci X. Prezydenta i Jmci P. Marzałka, tudzież *utri-
usq; Collegii* Jchmć Panów Deputatów, i znaydujących się Gości
był obchodzony; gdy po zakończoney Wotywie przez Jmci X.
Suffragana Lwowkiego i Kazaniu przez Jmci X. Filipeckiego
Soc. JESU, Archi-Katedry tuteyszey Ordynaryusza, mianeh;
wczasie Obiadu przez Jmci X. Prezydenta, przy odgłosie Kepeli
dawanego, spełsiane były zdrowia tak Nayaiaśnieyszego Pana,
iako też Jego Familii, tudzież Senatu i Stanu Rycerskiego; po
którym Ciż Jchmć PP. Deputaci, Pacyenci i inni przytomni
znaydowali się na Kolacyi u Jmci P. Marzałka, gdzie przy czę-
stym z armat ognia dawanu, też co u Jmci X. Prezydenta speł-
niając zdrowia, późno w noc na Tańcach, z ukontentowaniem
każdego bawili.

Z WARSZAWY DNIA 18. MAJA.

Z dyspozycyi Jmci P. Brühl Generala Artylleryi Koron-
ney dnia dzisieyszego przed południem Korpus tuteysze tey-
że Artylleryi wyciągnęło z tąd z armatami i należącą ammu-
nicyą w pole o dwie mile dla obozowania tamże, i czynienia
zwykłych exercerunków swoich, idąc Krakowskim przedmie-
ściem, przez Stare i Nowe Miasto, i Kozary Gwardyackie.

Dnia 9 Maja odprawito się w Berlinie 71. Ciagnienie Lotteryi
Królewskiej, i wyszły Nummery 70. 36, 5, 35, 68, przez które tu w
Warszawie różne wygrane są Extrakty i Anby. Które na Długiey
Ulicy w Tarłowskiu Pałacu, Pan Becu iako Poborca tej Lotteryi
wyplaci, u którego także do 72 Ciagnienia dać na Lotteryi można
aż do 21 Maja.